

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérméltetlesek levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSALALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasabos petitor egyszerű beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilvántér 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
újdonság sora 60 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Péntek November 27.

239. szám.

Hol vannak a nem tiszta vá- lasztások.

Azt kellene hinnünk, hogy az
ellenzék örömmel járul oly javaslatokhoz,
mely a megtámadott választások feletti
bíráskodást elvonja a képviselőháztól s
az eddigi parlamenti többség által gya-
korolt igazolást egy pártatlan, politikai-
lag elfogulatlan bíróságra, a királyi ku-
riára akarja bízni. Vesztegettek eddig?
Jó, a törvényjavaslat a választási jog
felfüggesztésével bünteti a vesztegetést.
Korrupció uralkodott eddig? Am legyen,
de a javaslat kemény büntetést ró oly
kerületekre, melyekben, nagyon mélyre
süllyedt a politikai erkölcsatlenség, sőt
még ideiglenesen felfüggeszti az ily
kerületek azon jogát, hogy képviselőt
küldhessenek a parlamentbe. És végül az
a helytelenség volt az eddigi eljárás kö-
vetkezménye, hogy a képviselőház bíráló-
bizottságaiban a többség pártérdeke volt
a döntő, nem pedig a tárgyilagossá-
g? Legyen; de hát a javaslat elvonja
a bíráskodást a megtámadott választások
tárgyában az uralkodó többség hatalma
alól és rábizza az ország lefüggtelem-
s legfőbb bíróságára.

Csakugyan azt kellene hinnünk,
hogy az ellenzék mind a két kezével kap
a javaslatokhoz s késedelem nélkül bele-
egyezését adja oly reformhoz, mely épen
arra való, hogy megszüntessen oly álla-
potokat, melyek miatt évek sora óta
panaszokoznak a kisebbségi pártok. Azon-
ban mi történik a valóságban? A helyett,
hogy buzzgón küzdenének a reform mel-
lett, melynek régóta szószólói voltak, —
arra a kérdésre szorítkoznak az ellenzéki
tagok a bizottságban, hogy Szilágyi De-
zsó igazságügyi miniszter elvan-e szá-
va, javaslatával győzni, vagy bukni? Az
urakra nézve ez a legsürgősebb. Nekik

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az átkos pusztai lévita.

— Beszély. —

Írta: Könyves Tóth Kálmán.

(Folytatás.)

De nem az eseres jött. A járásbíró, egy
jegyző s két esendő szallott ki a kocsiból.
Egyenesen a paplak felé tartottak.

— Minek köszönhetem a ritka szerencsét,
— köszöntötte őket Miklós.

— Bizony, — szolt a járásbíró fürkésző
szemmel nézve az ifjú lelkész — kellemetlen
ügyben látogattunk meg a tiszteletes urat.

— Engem? — Kérdezte a tiszteletes
megütközve.

— Igenis! a tiszteletes urat, — s mintha
egyszerre kiakarta volna nyomozni a titkot,
szeme közé nézve kérdezte:

— Itthon volt-e a tiszteletes ur akkor,
midőn Barna Sándor uram házat feltörték s
értékes tárgyait elrabolták?

A lelkész elsápadt, mit a járásbíró ur
észre vett.

— Én mindig itthon voltam, de semmi-
féle rablásról sem hallottam. Magok sem be-
szélték a felől semmit sem. Csak Barna Sán-
dor uramon vettem észre, hogy valami miatt
töprekedik. Egyebet nem tudok.

— Át kell hivatni Barna Sándort, majd
az nyomra vezet, szolt a járásbíró az egyik
esendőhöz.

Kevés vártatva maga az asszony jött.
Romegott mint a nyárfalevél, sápadt volt mint
a fal, s a nélkül, hogy kérdezték volna, így
kezdte:

— Tévedés van a dologban, tekintetes
uram, minket nem raboltak ki. Akárki mondja
hasznuk.

— No akkor magát a gazdát kell meg-
kérdoznünk, — folytatta a járásbíró — mert
mi másként tudjuk. Hát a gazda hol van?

— Fekszik, megtörte az ut — szolt
Barnaé.

az a fődolog, hogy tudják, vajon tárczá-
ját köti-e a miniszter a javaslatokhoz? Es
mi értjük e kívánságot, melynek igen
ravasz stratégia az alapja. Ha kabinet-
kérdést csinál a miniszter a törvényja-
vaslat elfogadásából, akkor ezt mondhatja
az ellenzék: „bármily kívánatos is reánk
nézve a javaslat tárgyi szempontból, poli-
tikai okokból még elvetjük azt, hogy
kormányválságot idézzünk elő.” Ha pe-
dig nem állítja fel a miniszter a kabinet-
kérdést, akkor meg a legnagyobb módon
lehet őt gyanusítani, mint pl. azzal, hogy
nincs is becsületos komoly szándéka a
reformmal, mert hisz nem mer egész
súlylyal sikra szállni érte, etc.

Csakugyan Szilágyi Dezsó nem az az
ember, akit ilyen ravaszággal meglehet
fogni. A hozzá intézett tárczakérdést
válasz nélkül hagyta, és teljes joggal. A
javaslatnak komoly és alapos igénye van,
hogy csupán tárgyi szempontból vizsgál-
tassék meg. Ahhoz, hogy az ellenzék
párttaktikai manővereinek essék áldozat-
ul a javaslat, a miniszternek nem szüksé-
ges kezét nyújtania. Az ellenzéknek kell
nyilatkoznia a felől, vajlon elfogadjá-e a
kuriai bíráskodást választási ügyekben,
vagy sem? Minden egyéb nem a tárgy-
hoz tartozik s a nemzet hálával adósa az
igazságügyi miniszternek azért, hogy re-
formjavaslatának sorsát nem engedi párt-
politikai fogásokkal összevegyíteni. Így
kényseríti az ellenzék arra, hogy szívt
válljon, határozottan s világosan állást
foglaljon a reform mellett, vagy ellen.

Azt nagyon jól értjük, hogy a nem-
zeti párti és a szélsőbaloldali uraknak ez
meglehetősen kellemetlen; mert ha keresz-
mül megy a javaslat s ők a jövő választ-
ásoknál ismét kisebbségben marad-
nak, akkor semmiesetre sem hivatkozhat-
nak többé arra, hogy a választások nem
voltak tiszták s a parlamenti többség

nem képviseli a nemzet többségét. Ezért
félnek is e reformtól.

Ha pedig megakadályozzák azt, ak-
kor nem lesz nekik többé megengedve,
a kormányt gyanusítani a választások
körüli korrupcióval. Mert az ő kezükben
volt, hogy e javaslat elfogadása által
mindenkorra biztosítsák a választások
tisztaságát; ha most elutasítják maguk-
tól az alkalmat, akkor tudni fogja a
nemzet, hogy melyik részen vannak a
nem-tiszta választások.

A delegációk. A magyar delegáció tegnap-
a külügyi költségvetést tárgyalta. Falk Miksa
előadón kívül Appony, Tisza és Beothy be-
zédtek. A költségvetés részleteiben is elfogadtatván,
az 1889. évi közösügyi zárszámadások tudom-
ásul vétettek. Az osztrák delegáció költség-
vetési bizottságának tegnapi ülésén pedig
Bauer b. hadügyminiszter arra nézve, hogy
a tiszteknek meg kell tanulniok az ezrednek
nyelvét, utal az előléptetési szabályzat hatá-
rozataira, mely szerint minden tisztet me-
lőzönek az előléptetés alkalmával, ha 3 év
alatt nem tanulja meg az ezred nyelvét any-
nyira, hogy a legénységét a nyelven oktat-
hassa. Ezt a szigorú rendszabályt megfelelő-
leg alkalmazzák. Ami azt illeti, hogy a csa-
pattestek képességeinek emelésére, fejlesztés-
sének a nemzeti sajtósággal, kijelentette a
miniszter, hogy a szolgálati szabályzat igen
szép szavakban fejezi ki az ezredparancsok-
nak ebbeli kötelesegeit. A miniszter külön-
ben kész arra, hogy e tekintetben újabb uta-
sításokat adjon.

A kik nem egyesülnek.

— Az alsó — szabolesi tiszai ármentesítő társulat köz-
gyűlése.

Debreczen, nov. 26.

Olyan közös akarattal mondották ki a
nem egyesülés jelszavát ma este a nagy Szé-
chenyi István fényes nevével besugárzott alsó
szabolesi tiszai ármentesítő társulat közgyű-
lésén, hogy gyönyörűség volt látni és hallani
ezt a lélekemelő egyetértést.

— Mit . . . mit tetszett találni, —
akadozott a pusztabíró, — az, kérem, tessék
bejegyezni, az nem az enyém, csak rám
bízta.

Miklós megrendült. Ő rá is bízta va-
lamit. Hát ha itt rejlik a baj. Minek is fo-
gadta el? De hiszen felvilágosítja a bírót s
minden kiderül.

— Menjünk tiszteletes ur, itt már tisz-
tában vagyok a dolog állásával, — intett a
járásbíró.

A paplakhoz érve, így szoltott hozzá:
„Engedjen meg, de nekem önél házkutatást
kell tartani. Hiszem hogy nincs a büntetlet
semmi köze, de hivatalom parancsol s az
alól ön sem lehet kivétel. Tessék ideadni a
kulcsokat.”

Miklós gépiesen engedelmeskedett. S
hogy előre tájékozottatva legyen a járásbíró a
reá bízott ékszeret felől így szoltott:

— Mielőtt a kutatáshoz kezdenének,
kötél szögem megjegyezni, hogy itt az egy-
házi hivatal ladájában őrzetetre bizva van-
nak bizonyos . . .

— Kérem, ne is folytassa tovább, egy eső
sem, tiszteletes ur, — szolt szigorú hangon a
bíró, — egy szót sem, a felvilágosítás majd a
kutatás után történhetik meg, akkor előtte
áll a szabadkozás, addig megvonom öntől a
szót.

Ekkor aztán felvitták a ládát. Né-
mán, szótlanul mutatott Miklós az ékszerre. A
bíró szakértően göngyöltette ki azokat a pa-
pírból. Azokat külön összehajtogatta.
Egyik másik papírnál tovább időzött, jegyző-
könyvbe vétette, a mi arra volt írva vagy
nyomatva.

— No most már, mondja el kérem. mi
uton jutott ezekhez. Miklós miudent ugy adot
elő, a mint történt.

Sajátságos, igazán különös, rázta a fejét
a vizsgálóbíró — és ez mind egy történt
volna. Megfoghatatlan, s ön ezt szeméba
merné annak az asszonynak mondani?

— Miért ne! válaszolt Miklós most már

A közgyűlés minden tagját az a tudat,
aza felfogás hatotta át, hogy most a társulat
jövője forog szóban. A lenni vagy nem lenni
nagy kérdése előtt állanak.

Minden szónokot egy jelszó, egy meggyő-
ződés, egy eszme vezérelt: hogy a társulat
önállóságát, függetlenségét, területi integri-
tását fön kell tartani. A földmivelésügyi mi-
niszteriumban kieszt fuzionálását a közép-
tiszai, berettyóvidéki és alsó szabolesi társu-
latoknak, hujába járult, ahhoz a tisztviselői tár-
sulat központi választmányának tekintélye, az
alsó-szabolesi társulat sem előnyöknek sem
célzserűnek, sőt határozottan károsnak és
sérelmesnek nyilvánította.

Ez volt a lényege a főt. egri főkapitán
képviselőjének Z s e n d o v i c s Józsefnek
az ép olyan nagy aukroritást, D e b r e c z e n
sz. kir. várost személyesítő K o v á c s Sán-
dor t. főügyésznek és K a r c z a g város
küldötté P a p p Mórnak sokszor derűtséget
keltett erős érvelésű beszédében.

A társulat tehát felirattal járul a nagy-
mélt. földmivelésügyi miniszterhez, hogy ál-
lana el egyesítési törekvéseitől. Tekintélyes
küldöttség viszi magával a feliratot, amely-
ben benne foglaltatik a demarcationális vonal
megállapításának a kérvényezése is, meg egy
másik kérés, amelyik a négy társulatnak
adózó Karczag vidékieknek csinál nagy örö-
met, ha csakugyan megérnek az a boldog kor-
szakot, amikor csak egyetlen társulat védel-
mezi pusztáikat az árviztől, reménylik
jobban mint most a négy együtt véve.

A három fél tehát aligha lép közös ház-
tartásra. — Két érdekelt társulat: a közép-
tiszai és az alsó szabolesi már kimondották,
hogy ők nem kérnek ebből a „kereszteszéb”-ből;
holnapután a berettyóvidéki is nyilatkoznia
fog; az a föltevés*, hogy az is protestans lesz.
Tudósítónk következőket közli a gyűlés
lefolyásáról.

A közép tiszai, berettyó-vidéki és alsó-
szabolesi tiszai ármentesítő társulatok egye-
sítése tárgyában, amelynél Debreczen városra

teljesen nyugodtan, azt talán csak nem fölté-
telezik rólam, hogy én törtem volna föl azt a
ládát. — ha ez onnan került, akkor Kenyő-
ék a bűnösök, s engem akartak csapdába
keríteni.

Kenyőné férje kíséretében megjelent.
Bátran, őszinte arckifejezéssel lépett a já-
rásbíró elé. S mikor ez a kérdés intézte
hozzá, ha vajlon ő bízta e ezen drágaságokat
Miklóra, kezét összecsapva válaszolt:

— En! én! ugyan hogy merészel ilyet ál-
lítani, tiszteletes uram, szakadjon rám ez a
ház, legyenek boldogtalan egész életemben, ma-
radjanak a leányaim örökös pártában, ha az
egész dologról valamit tudok . . . én, én
mertem volna a mi legnagyobb ellenségünkre
bízni valamit! Meg hogyan is lehet ilyesmit
kifundálni. Uram, teremtem, a szentírásra
megesküszöm, hogy most tettem be lábamat
először e tisztességes ház küszöbén.

Miklós elszőrnyűködve nézett az ass-
zonyra s csak ennyit mondott:

— Iy átkaldott hazugsággal szemben
esküre hivatkozom.

— Tanura tessék hivatkozni, — erősíté
a járásbíró, — mert az ékszeret csakugyan
Barna Sándor ladájából kerültek elő, az tény
Az is tény, hogy önél találtuk meg s csak
az vár bizonyításra, hogy miként s honnan
kerültek önöz?

— Mondtam már, hogy honnan, — vá-
laszolta Miklós, — többet nem szólhatok, hi-
szen lett volna annyi eszem, hogy ha azokat
én tulajdonítom el, nem ide rejtem.

— No ez korántsem mentesség, — véle-
kedett a járásbíró, — hirtelen leptük meg,
véletlenül. Lásza, nekem rendkívül feltűnt az
a zavar, melylyel bennünket fogadott. Mult-
ját illetőleg az előnyomozás megtörtént.

— A legtisztább lelkű embert is zavarba
hozhat az oly tekintet, minőt reám vetettek
— jegyzé meg Miklós, — s nem értem azt
az előnyomozást.

— Ő igen vakmerő, midőn a bíróságot
részrehajlással akarja vádolni, — pattant föl

is 50000 földdel és ez után járó évi 7000 frt. ármentesítési költséggel keményen van érdekelve, ma d. n. 3 órakor választmányi, 4 órakor pedig közgyűlést tartott az alsó-szabolcsi társulat.

Már a választmányi ülésen nyilvánvaló lett, hogy a társulat nem barátja a fuzió eszméjének. — Gróf Dessewffy Aurél elnök kimutatta, hogy a három társulat nincsen érdek-összefüggésben egymással, ezért ő az egyesülést nem ajánlhatja. Kovács Sándor t. főjegyző Debreczen város képviselője is nem csak érdek azonosságát nem lát az egyesülésben, hanem azt határozottan károsnak találja. Zsendovics József egri kanonok szintén a fuzió ellen érvelt, és árvédelem, adminisztráció, pénzügy szempontjából pálczát tört felette; nem is lehetne közöszérla egyesíteni — ugymond a három társulatban lévő ellentétes elemeket; az egyesítés belvív szabályozás pedip, melylyel az egyesítés hívei argumentálnak, anélkül is ép olyan sikeresen keresztül vihető. Emellett jogtalan és káros is lenne a fuzió.

Ezek után abban állapodott meg a választmány, hogy az egyesülést nem kívánja, hanem ragaszkodik a demarcationális vonal tárgyában már előbb készített (lapunk által annak idején bőven ismertetett) emlékirathoz s indítványozza, hogy ezt küldöttésg útján „újonnan szerkesztendő emlékiratban” terjeszse miniszter elé a társulat.

Következett a közgyűlés, a melyen jelen voltak: Dessewffy Aurél gróf elnök Zsendovics József alelnök, Kovács Sándor és Vértessy István (Debreczen illetéges a debreczeni főiskola részéről) Rásó Gyula, Osvárt Ferencz (Nádudvar) Korniss Ferencz, Melczér Gyula Br. Vay Béla, Asbáhs Leó (gr. Andrássy Aladár) Papp Mér és Papp Sándor (Karczag) Békessy László (Semsay örökösök) Liptay Jenő (gr. Dessewffy Miklósért és Nagytalérr) Somossy Béla és Uzonyi Péter (H. Bözörmény) Csenedes József (Tarczal) Pók Kázmér államvasuti mérnök, Harkányi János, Lukács Dezső, Fischbein Ignác, Bekény Péter, Farkas Sándor, Gáll Károly (Kisujvási) Jámbor Ferencz, Dr. Gortva y Bertalan, Kegyes Imre (gr. Andrássy Dénesék és a társulati tisztviselők.

A többek felszólalása után, a melyek körül különösen nagy hatást tett a Papp Mór, aki minden oldalról és találon világosított meg az egyesülés súlyos következményeit. elnöklő Dessewffy Aurél gróf kimondta a közgyűlés határozatát, a választmány javaslata értelmében. A feliratot ugyanazon küldöttésg készíti el, amely azt a miniszter elé viszi; de előbb meghallgatja a tisztavölgyi társulat központi igazgatóság által decz. elejé összehívandó értekezletet, amelyre az előkészen, a főmérnökön és igazgatókn kívül kiküldetnek Papp Sándor, Lukács Dezső, Kakas Kálmán, Lipcsey József és Farkas Sándor.

A miniszterhez járuló küldöttésg tagjai lesznek az előkészen kívül br. Vay Béla, gr. Andrássy Aladár és Melezer Géza.

Végül Papp Sándor indítványára aki élénk szívekkel esetelte Karczag vilékének nyomasztó helyzetét, amiatt, hogy négy tár-

a jegyző, — ne vélje, hogy mi nem tudjuk azt, hogy apja már egy izben állott gyauu alatt; őa még eddig tiszta, büntelen előéletű volt de az alkalom, meg a szükség . . . lássa, utána jártunk!mindennek.

Miklós elkeseredetten nézett a bíróságra Tudta, hogy igazat mondanak, apja csakugyan mint hortobágyi juhász állott a törvényszék előtt, de fölmentették s most ő van gyauusitva azért mert apjának nem volt szennytelen neve. Erezte, hogy ellene a bíróság tagjai elfogultak, elfogultak már csak azért is, hogy átkospusztai lévita. Atkospusztai pedig minden ember gyauus.

Igazságuk van a tekintetes uraknak — mondá aztán önmegadólag — nem igyekszem magamat mentegetni. Kenyóné vakmerő tagadása ellenében nincs szavam. Lépre jöttem, megfogtak a törbe, melyet régóta hiában vettek ki ellenem. A vizsgálat majd kideríti ártatlanságomat. Legnagyobb bűnöm az, hogy átkospusztai lévita vagyok, de én azt éreynék tartom.

De nagyobb baj is van ám itt, — mondá lassu nyomatékos hangszólással a vizsgáló bíró, — ezek az ékszeres a báró Inkovics család tulajdona. Onnan rabolták el most őt éve. A rablók nyomtalanul eltűntek s ime most ez a büntény is kiderült.

Miklós majd ledobbant ijedtében. Barna Sándor, az ő, Klárikájának apja rabló vagy orgazda! Ez rettenetes. De, Kenyóné is el-sápadt ám. Kenyó Dániel meg egy székbe kapaszkodott. Lábai reszkettek, fogai vacogtak. Meg van a rejtély kulcsa. Barna Sándor Török cimborája!

A vizsgálóbíró csak jegyegetett, de éles tekintetét nem kerülte ki a legkisebb csökélyég sem. Mindjárt feltűnt előtte a Kenyó Dániel és neje megdöbbenése. Jól számított. Ezek sem lehetnek tiszták a do-logban,

Sajnálom, tiszteletes uram, — fordult hozzája a vizsgálóbíró — de le kell őnt tartóztatnom, módjában áll magát kitisztázni. Annyit mondhatok, hogy ez bonyodalmas ügy, de majd csak legombajitjuk a kuszált fonalszálakat.

(Folyt. köv.)

sulatnak kell adóznia, a feliratban azt is kéri fogja a társulat, hogy a miniszter ur ő exzellentiája minél előbb méltányosan és igazságosan hajtsa végre az 1885. XXIII. t. cz. ama máig függőben lévő intézkedését, mely szerint egy ugyanazon terület csak egy társulat kebelébe tartozhatik.

Ezzel a közgyűlés befejeződött.

Leányaink nevelése.

Kutai Zsigmondtól.

I.

A még megoldatlan, de megoldást nagyon is igénylő szociális kérdések és problémák egyike: leányaink okszerű nevelése. A kérdés helyes megoldásától függ hazánk jövője, boldogsága, jóléte. Az anya lévén az első és természetesen nevelője gyermekének; az ő nevelése, oktatása, példája bir a legmaradandóbb benomással a gyermekre: természetes, hogy a nők, az anyák miveltetésétől, jellemétől, erkölcsétől, szóval: tökéletes voltától függ gyermekeink helyes és okszerű nevelése.

Amde az élet, a tapasztalat és sajnos nagyon is bebizonyította, hogy a nő, ha anyává is lesz, még azért nem ért a gyermekneveléshez. Vagyis a nőt nevelni, tanítani kell a gyermek józan és okszerű nevelésére még mielőtt az anyai kötelesség őt arra sorítja. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az anyák maguk leánygyermekük előtt a jó példával előre mennek, igyekezvén elő példát által velők megismertetni mindazon kötelességeket, melyek majdan reájuk háramlan-danak.

A nőknek kötelessége, hogy magasztos hivatásának megfelelően jó hitves társ-nak, jó anyának lenni. Ezen három tényezőitől függ az ő, a férje és családja jóléte, boldogsága. De mikor felelhet meg a nő em három kiváló és magasztos kötelességnek? Magától értetődik csak akkor és csak úgy, ha gyermekkorától szoktatták reá okos és tapintatos példaadás által. „Nézd meg az anyát és vedd el a lányát!” „soha közmondás nem érvényesült úgy, mint ez. Szorgalmas, takarékos, tisztaságot és rendet szerető anyának leánygyermeké is rendszeren takarékos, rendes és pontos.

De kitől tanuljanak, azok a lányok jó hitves-társak, jó anyák és háziasszonyok lenni, kiknek anyái a nap nagyobb részét a toilettel, a korzótaposással és a vizitokkal karöltve járó trésseléssel töltik el?!

Magá a modern leánynevelés is leledzik sok hibában. Leánynevelőintézetek mindenre tanítják leánygyermeküket, csak arra nem, a mire az életben első sorban szükségük lesz Mindennel ismertetik meg őket, csak hivatásukkal nem.

Tanítják a leányokat zenére, festészetre idegen nyelvekre, vegytanra, mindenféle hím-zésekre, tánczra és külső tiquette szabályaira és ezzel azt hiszik, hogy befejezték a leány körüli nevelést. „Ha férjhez megy, majd bejelőz a házasságot teendőbe!” Ezen ál filozófiával adják férjhez az anyák tapasztalatlan leánygyermeküket!

A kölesős hajlam és szerelem még korántsem elég biztosíték a házasságot szerencsés voltára, hanem ismerni kell a nőnek a reá-háramló sok kötelességet; ismernie kell a házasságot minden körülményét. Hivatását ismerő nőnek kell lennie a szó legtágabb értelmében.

Erre pedig nevelni kell őt. Erre pedig első sorban csak az anya nevelheti!

Részben azonban nevelőintézetek is hozzájárulhatnak és kell is hogy hozzájárul-janak. A sok modern- a szívre és lélekre egyáltalában nem ható tárgyak helyett, tanítanak inkább lelket és kedélyt képző-mivelő dolgokat és olyanokat, a melyeknek reális értékük is van.

Tanítsák a leányokat több vallásra és emberszeretetre. A szeretet kutforrása minden jónak. Szoktassák őket a hasznos munkára. A munka nemesít, fölemel és megóvja az embert a büntől és kárhozattól!

Amde modern intézetek tanítják a leányokat vegytanra, de azt nem tudják, hogy egy rántáshoz mennyi liszt, zsír és só kell. Tanítják őket festészetre, de miként kell egy gallért, egy kötenyt rendszeren kivasalni, ahhoz nem értenek. Tanítják őket zenére, énekre, de miként kell a kis gyermekkel eljárásni, ha sir, azt elcsittítani, ha éhes, azt megétegni, azt nem tudják. Tanulnak továbbá hímezni a színek minden változatosságában, de hogy miként kell egy harisnyát alakítani és a ruhára egy rendes foltot varrni, ahhoz nem értenek, mert nem tanították őket erre és hasonlóság meg szász a házasságot életre éntő do-logra.

A tapasztalat rég meggyőzhetett arról már mindenkit, hogy embertársai boldogítá-sára maradandó sikerrel csak az folytathat be, a ki elegendő erkölcsi erővel, mivelé értelem-mel és helyes lelkesültséggel van ellátva átérzeni a kor időnként megnyilatkozó esz-meinek szellemét; de meg elegendő szilárd akarattal is bir, hogy ama eszméket megé-s-tesítse. Erre pedig csak okszerű és céltudatos nevelés vezetethet. „A jó anya fölér száz neve-lővel. Ő otthon minden szív irányítúje, minden szem sarkesillaga. A gyermek folyvást utá-nozza, ugyanazért példája több a pusztá tanításnál. Ő szó nélkül tanít. Ha pedig az anya rossz példával jár előre, akkor száz

praeceptor fáradozása is meddő marad”. Mondja Herber, a nagy paedagogus.

„Asszonyok, ti vagytok a családi élet éltető gyökerei, töletek függ a haza jövője, töletek függ a jelen, a nemzet belső élete, a jövődők előkészítése” mondja gróf Mikó Imre.

Es valóban, az anya minden tanító felett kiválva, legtermészetesebben, legemberibb módon nevelhet és ezen anyagi nevelés mindkét nembeli gyermekre terjeszkedjék ki, de mindenek felett és első sorban a leánygyermek-re. A gyermekek ösztönszerűleg utánozzák szüleiket. A leánygyermek pedig a legtöbb időt anyák társaságában és közelében töltik. Az anya eleintén dajkája, majd nevelője, végre barátja és tanácsadója leánygyermek-ének. — Mindezen körülményeknél fogva egyedül az anya képes a legmaradandóbb, a legjobb befolyással és hatással lenni leány-gyermekének lelkületére.

Hogy ezen anyai befolyás, nevelés, tanács üdvös és szerencsés természetű legyen, önként értetődik, hogy az anyának saját gyer-mekének érdekében kell mindazon talentumok-kal birnia, melyek segítségével gyermekének az általunk jelzett céltudatos és üdvös neve-lést nyújthassa.

(Befejező közlemény következik.)

Apróságok.

— Az okos francziákról —

Páris Nov. 20.

Párisba érkezve, gazdám a „hotelier” nagy örömmel dörzsölgette a kezét, mikor megtudta, hogy magyar vagyok.

Láttam az arezáról, hogy valami nagyon kedves dolgot akar mondani. Nem mondta meg, hanem megselekedte „kellemes” meg-lepésűl.

Négy bukaresti román diákja volt már, a kik lent az ebédőben egy külön asztalnál ültek. Ezeknek eljásálgatta nagy örömmel, hogy egy „honitársuk” érkezett. S nekem, se kérdeve, se hallva, a románok közé terítették. (Bizonyosan nem olvasta se a vádiratot, se a választ)

Később aztán alig győzött mentegőzni hogy ő „azt gondolta”, hogy a románok meg a magyarok egy nyelvet beszélnek! . . .

* * *

Tudvalevő dolog, hogy a francziák Sedán óta meglehetősen elfelejtettek beszélni néme-tül. A bajlentesi hivatalnok — miután erő-sen átnézte az én Budapestről kelt igazolvá-nyomat, — nagy csodálkozással mégis né-metül akart velem beszélni. Már vagy udva-riasságból, vagy a nyelvtudománya mutog-átása végett.

Kértem, hogy beszéljen csak a maga nyelvén.

— De hisz önöknél, Ausztriában minden-ki tud németül: bámult rám a nagy népisme-rő. S mikor én élénken tiltakozva felfogása ellen, megmagyaráztam, hogy Budapest nem Ausztria, hanem egy különálló ország, Ma-gyarország fővárosa; váltig olyan areczal nézett rám, miutha most az ő hivatalos tekin-télyével valaki áprilist akarja járni! . . .

Történt pedig ez — mondom egy olyan hivatalos helyiségben, a hol általában az ide-gen ember nem éppen ritkaság.

* * *

A protestáns papnövédek, a kik szinte belekopaszodnak a bibliabeli ószövetség nyelv-ének, a hébernek tanulásába, irigykedve fog-tak körül, mikor megtudták, hogy magyar vagyok.

Azt hitték a jámborok, hogy nekünk gyerekként lehet az egész héber tudomány, mert hiszen a mint annak kifejezést is adtak, mi is keleti nép vagyunk!

Hogy tehát nálunk a csikós bojtárok, mikor beleunnak magyarul, mindjárt héberül is káromkodhatnak a változatosság kedvéért. Ő saneta simplicitas!

* * *

Egy párisi magyar jogászbaráttal, Rakovszky Antallal meg az esett meg, hogy mikor a napokban egy igen előkelő francia társaságnak bemutaták, a neve hallatára rö-g-tön gratulálni kezdtek neki, hogy:

— Ah, nemde, kedgyed annak a híres zeneszerzőnek a családjából való, a ki azt a fölséges marsot komponálta? ! !

Es elkezdtek dicsérni előtte a — Rák-özy-indulókat.

* * *

Justh Zsigmond, „A pusztá könyve” magyar lelkü írója a híres Melchior de Vo-gue-k szalonjában beszélget a háznak egyik korosabb urnőjével.

Az öreg francia asszonyság élénk ér-deklődéssel kérdőzködik Magyarországról. S mikor Justh egyszer a vasut szót kiejti, nagy álmélkodással szakítja félbe, hogy — Ab, hát önöknél is van már vasut?!

(Ime, tenéked Baross Gáborunk dicsősége!) Justh szerfelett komolyan, a megütő-zésnek még csak árnyékát sem mutatva feleli rá, hogy igen; mire a nagyon tiszteletré méltó delnő a szomszéd osztrák urhoz fordul, (ki sehogysem bírta ama kérdés fölött palás-tolni titkos kárörömét), s enni való nyájas-sággal tudakolódik tovább, hogy:

— És önöknél? . . .

Szabolcska Mihály.

Városi rendes közgyűlés.

— November 27. —

A városatyák elég nagy számban gyű-lekeztek egybe. A közgyűlés mindenek előtt örömenkülése alkalmából. Majd néhai Ré-vész Bálint püspök irányában fejezték ki a kegyeletet. Inperpellációk villámai kezdtek cikázni s e tekintetben Márk Endre volt a Jupiter, azonban Simonffy Imre kir-tanácsos polgármester villámhárítóval felfogta ezeket a villámokat, melyeknek dördülése csak a jövő közgyűlésen lesz hallható. A közgyűlés legtöbb idejét a debreczeni saját külön boa constrictor: a vágóhid ügye vette igénybe, a mit azonban elég nyugodtan intéz-tek el. Érdekes volt még a patronátus ügye és a közigazgatási bizottsági tagválasztások.

A közgyűlés lefolyását következőkben adjuk:

A királyért.

A napirend előtt a főispán folemlti azt a merényletet, mely koronás királyunkat Cseh-országban érte. Azt hiszi, a közgyűlés érzel-meit tolmácsolja, midőn indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki örö-mét a merénylet nem sikerülte felett s azért hogy az ebből származandó, s a nemzetet érendett csapás elharul.

A közgyűlés ezt az előterjesztést álva hallgatta végig és a főispán indítványát egyhangulag elfogadta.

A napirend.

Következett a napirend. Polgármester ha vi jelentése szept. és okt. hóról fel-olvasatvány, tudomásul vétetett.

Felolvasták ezután a miniszter leiratát, amelylyel intézkedik a kereskedelmi akadémiá építésére megszavazott 40000 frt. biztosítása tárgyában. Felolvas-tak és elfogadták az a tárgyban a város és kereskedő társulat között kötött szerződést, mely 40 ezer frt biztosítást szabályozza. Az előforduló elsőbbségi nyilatkozatot kiállí-tára a tanács falhatalmaztatott.

Interpellációk.

Vértessy István főjegyző bejelentí, hogy Márk Endre két rendbeli interpellá-ciót intézett Simonffy Imre kir. taná-csos polgármesterhez. Az első:

1.) Felvilágosítás a koldulás eltörlésé-nek ügyében s hogy mi az oka annak, hogy egy régebbi közgyűlés idevágó határozata még most sem hajtatott végre?

Polgármester kéri, hogy az interpellá-ció adassék ki neki és ő a legközelebbi köz-gyűlésen válaszolni fog.

Az interpelláció kiadatik a polgármes-ternek.

2.) Van-e tudomása a polgármester ur-nak arról, hogy Balogh Mihály városi fő-mérnök, a ki a város kormenczének főfel-ügyelője, hasonló magánipar teleppel bir, a mi összetérhetetlen?

Polgármester kéri, hogy ez az interpel-láció is adassék ki neki és ő a jövő közgyű-lésen válaszolni fog reá.

Ez is kiadott neki.

Apróbb ügyek.

Tudomásul vették, hogy a miniszter jó-váhagyta a reálskola számára vett telekre vonatkozó közgyűlési határozatot.

Zemplémmegye előterjesztése a megyei tisztviselők fizetés emeléséről egyszerűen tudomásul vétetett. Hasonlóképen Pozsonyme-gye átirata is, melyben a ragadós tüdőbeteg-ségben levágot marhák után az államtól kár-pótlást kíván.

A vágóhid.

Következett Debreczen város tengeri kigyjájának a vágóhid ügyének tárgya-lása. Zöld Mihály jegyző felolvasta a mi-niszter rendeletét, melylyel jóváhagyja a köz-gyűlés abbeli határozatát, hogy a vágóhid a város keleti részén építtessék és elutasítja Márk Endre és társainak a határozat ellen benyújtott fellebbezését. A miniszter meg-jegyzései: a telket bővítsék ki 50 öllel a szabadban való perzselés miatt; szük-ségesnek tartja, hogy ama helyiségeknek, hol pince nincs, beton alrteget rakjnak le a padolatra; a sertéskopaszító épületnél a vastartók tulságosan erősek, gyengébbeket kell alkalmazni; ellenben a helyiséget tartó vasoszlopok gyengék, erősebbeket kell alkal-mazni sat. sat.

Ezután felolvasták Szikszay József és társainak beadvány t, melyben kifogásol-ják azt, hogy s e r t e s v á g ó h i d is építtetik, a mi sehol sincs az országban, s a mi drágává teszi magát a húst is. Indítványoz-zák tehát, hogy a vágóhid csupán a szar-vasmarhák levágására építtessék.

Főispán szerint egy közgyűlési határo-zat csak 3 hó múlva lesz megváltoztatható. Az indítvány különben kiadott a katonai, az építési, rendőri, közegészségügyi vegyes bizottságnak, valamint a nagy építkezéseket vezető küldöttésgnek, melyek már beterjesz-tették jelentéseiket.

Zöld Mihály jegyző felolvassa e bi-zottságok jelentéseit, melyek a beadványt elutasítani kérik, miután az összes húst csak úgy lehet ellenőrizni egészségügyi szempont-ból, ha azok együttesen kezeltetnek.

Erre tározatát elfog

Ki R é v é s Ismerteti a város t mélt. özy latkozat in be is bev

A k pett és p Jámor E A főispán kilépköz vazatszud egyik elm Mór, Kes a másik tagjai Já jegyzője

A s szavazato Tóby Istv Lajos 98, 68-at, a tattak. Az választott nost, Már Alajost, S a ny tattak: S z a t h v á t h l

A j jegyzőke tudomásu Tud A k került ez a lapok megjelent kinttették tán s-onk

A l tatta, hog ban a job tán az áll Hog K o m l ő város h mert a d páternek hogy a állani.

Err a hatóság megtiltja hajtását, hogy eze vonatkoz teite bev azt, hogy az utczák

A l lalkozók del, Váse szon bille löcsére, n neki hog K o csak Boc hogy a k tartást il Eze bályrende

A k két módé tározat e sék; a adaseék matokat

Ko ezen mó szempont dig, amit tekiuteni Kéri a t meg is t

Ele post pleb amelyeke ság vélec mivel az fektetve, város c selházhó százados Két lott r. kijavítá kéretett háritja indokból a pleban len tga megaloz lenül sz

gyülés.

Erre a közgyűlés a tanács elutasító határozatot hozzászólás nélkül, egy hangulag elfogadta.

A kegyelet.

Király Gyula jegyző jelentést tesz Révész Bálint ref. püspök elhunytáról. Ismerteti azokat az intézkedéseket, melyeket a város tett. A tanács indítványozza, hogy mélt. öz. R. é. v. és Bálintnéhoz részvényt-lakozat intéztesse s a részvét a jegyzőkönyvbe is bevétesse.

Az indítvány egyhangulag elfogadtattott. A választások.

A közigazgatási bizottságból 5 tag kilepelt és pedig: Ármós Bálint, Kovács József, Jámor Ferenc, Székely Lajos, Tóby István. A főispán azzal hozta ezt tudomásra, hogy a kilepők újból megválaszthatók. Ezután a szavazatszedésre kinevezett két küldöttséget. Az egyik elnöke lett Kola János, tagjai Kemény Mór, Keszei József, jegyzője Király Gyula; a másik bizottság elnöke Nemes Kálmán, tagjai Jámor Ferenc, Székely József, jegyzője Zöld Mihály.

A szavazásnál beadtak összesen 100 szavazatot. A legtöbb szavazatot kaptak: Tóby István 99, Jámor Ferenc 99, Székely Lajos 98, Kovács József 99 és Ármós Bálint 68-at, a kik megválasztottaknak nyilvánították.

Az igazoló bizottságba a következőket választotta meg a közgyűlés: Dr. Kola János, Márk Endrét, K. Tóth Kálmán, Popper Alajos, Szepessy Gusztávot.

A nyugdíj ellenőrző bizottságba beválasztották: Csánák József, Kovács József, Szathmáry Sándor, Szűke János és Horváth István.

Kiseb ügyek.

A virilisták 1892. évre szóló névjegyzéke jogerőre emelkedett: a tanács ezt tudomásul vétel végett bemutatja.

Tudomásul vétetett.

A kocsis és lovasági szabályrendelet került ezután napirendre. E szabályrendeletet a lapok közölték és nyomatásban is külön megjelent. A szabályzatot felolvasottak tekintették és általánosságban elfogadták. Ezután sönkint tárgyalták.

A kiterésnél Vásáry István kimutatta, hogy balra térni ki nagyon rossz, azonban a jobbra törést nem lehet behozni, miután az általános törvény a baloldalt tartja.

Hogy kiknek kell kitérni, ennél a s-nál Komlóssy Arthur indítványozza, hogy a város hivatalos kocsjaira is terjesztés ki, mert a debreczeni ember különben a Herkó-páternek sem fér ki. Ugyanő indítványozta, hogy a lakadalmas menetnél is meg kell állani.

Erre a lakadalmas menetet bevették, de a hatósági fogatokat nem. A 12 s-ban, mely megtiltja az állatoknak a fútozákon való hajtását, a főkapitány javaslatára bevették, hogy ezen szakasz az utcabeli csordákra nem vonatkozik. A polgármester ur nagyon restelte bevallani a nyilvánosság előtt ezáltal azt, hogy Debreczenben máig csordák járnak az utcákon.

A 14 s-nál, mely az iparszerű foglalkozók járműveire számozott táblácskát rendel, Vásáry István kérdezte, hogyan ragaszson billétet egy gazdálkodó polgár a szekere löcsére, mire Boczkó Sámuel megmagyarázta neki hogy félreértésben van.

Komlóssy Arthur kérdésére ugyan-csak Boczkó Sámuel felvilágosításul adta, hogy a közúti vonatokra vonatkozó magartartást illetőleg már van szabályrendelet.

Ezek után a kocsisai és lovasági szabályrendeletet elfogadták.

A közsegi pótdadót pótló alap kamatai.

A tanács indítványozta, hogy a közsegi pótdadót pótló milliós alap után csak akik az újföldök kiosztásakor a válság összeget még be nem fizették, s a mely területekre 5% kamattal van beállítva, 1892. júl. 1 után 8, hanem csak 6%-ot fizessenek.

Komlóssy Arthur jelt helyesli, de két módosítást tesz, egyik az, hogy ez a határozat ez időre, további intézkedés-ig hozasék; a másik pedig az, hogy csak azoknak adasék meg ez a kedvezmény, akik a kamatokat pontosan szökták fizetni.

Kovács Sándor t. főügyész ellene van ezen módosításnak, már csak méltányossági szempontból is; a késedelmi kamatokra pedig, amire Komlóssy hivatkozott, nem lehet tekinteni, mert az nincs is a kontraktusban. Kéri a tanács javaslatának elfogadását, a mi meg is történt.

A patronatus.

Eles vitát támasztott Szakszó Rezső prépost plebánusnak négy rendbeli beadványa, amelyek a tanács a jog és pénzügyi bizottság véleménye alapján elutasítottai javasol, mivel azok a patronatusi követelésekre vannak fektetve, a patronatus pedig, amely ellen a város csak nemrég írott fel újból a képviselőházzal, a város el nem öméri és ezen százasod kérdés még mindig eldöntetlen.

Két beadványban a veszélyesen megromlott r. kath. templom és tornyainak alapos kijavítása, illetve a plébániai lak kibővítése kéretett; előbbin a felelősséget a városra hárítja a prépost plebánus; utóbbi azon indokból is kéri, hogy noha 15 szoba van a plébánián, azok felette szűkek, nincs egyetlen tágas terme, amelyre pedig az autonómikus mozgalom miatt, mint gyülesteremre okvetlenül szükség van.

Nemes Kálmán szólalt fel először. A plebania kijavítását és bővítését a prépost nem a patronatus címén kérelmezi; az épületet a városi telekkönyvileg is eddig is mindig a város tartotta fenn; tehát most is csak a magáéra köitene a város. — A két beadvány ennél fogva egymástól külön elbírálást igényel. — Azután csodálkozását fejezi ki a felett, hogy a város felirata az országgyűléshez csak öt hónap mulva expediatott ezzel pedig késeleltetve van a kérdés mellebb, megoldása.

Komlóssy Arthur, a plebania kibővítését ugyan a maga részéről nem ellenzené, úgy de ezáltal olyan tényt követne el a város, amelyből hátrányára lehetne következtetést vonni. Ő úgy érterült, hogy a prépost állásából kifolyólag nem is fogadná el a kibővítést eltekintve a patronatusról, tehát az ügy jelen állására való tekintetből a város se teljesítheti a kérelmet.

Vértessy István főjegyző elfogadott magyarázatát adja mint küldötték öt hó mulva a feliratot, mely azért idejében megérkezett a képviselőházhoz.

Márk Endre első ízben hallja most, hogy a kath. egyház nem követel, hanem kér; de a ki segélyt kér, az nem ilyen hangon, amilyent a préposti beadvány használt, szokott beszélni. A kérésnek ilyen hangját ő nem öméri, nem is akarja öméri. Felhozza hogy a ref. püspöknek is régi szük lakása van, mégis megfér benne. Azután meg anélkül is annyira és annyi felől van igénybe véve a város pénztára, hogy bizony nem gondolhat arra a város, hogy palotát építessen a prépost plebánusnak.

A főispán megjegyzi, hogy a plébániai lak kibővítését nem követelik, hanem csak kérelmezik. Ily értelemben szólal fel Nemes Kálmán is.

Sesztin a Lajos segély címén egy bizonyos összeget, pl. 1500 frtot hajlandó megadni, minden ebből vonható következtetés nélkül.

Zöld Mihály elmondja, hogy Debreczen város költségére a patronatusból kifolyólag erőszakkal építette fel annak idején a plébániai lakot a kormányhatalom. Ezért tárgyalta most is együtt ezt a két beadványt a jog- és pénzügyi bizottság. Ő mindazáltal a plebania kibővítésére nézve javasolja, hogy az újabb előterjesztés alapján vétessék tárgyalás alá.

Márk Endre úgy vélekedik, hogyha a két beadványt külön választják, csapdába jut a város. A közgyűlés azután úgy ezen két beadványt, mint a másik kettőt, amelyek egyike egyelőre 136 frtnyi templomjavítási költség, a másik pedig a Huzly-éle 1660 frt követelés kiizetését kívánta, elutasította.

Kiseb ügyek.

1880—1886 évekről 16000 fr. behajthatatlan közmunka feváltás-át a közgyűlés leirat Kémer M. József mátai biztosnak betegsége folytán újabb 3 havi szabadságot kapott, Kövesdy Jánosnak 50 árva telurházásáért a közgyűlés köszönetet mondott; a ruha készítő bizottságba Koszorus Lajost és Pongó Lajost beválasztotta. Veosey Viktor 1000 frt. alapítványért, melyet kórházi műszerek bevásárlására tett, köszönetet szavaztak. Liptay Miklóst azon kérvényével, hogy a városi téglavetőben téglát verethessen mivel a téglavető egészen el van foglalva a város szükségletére, elutasították. Képes Lajost és testvérét, és Hidvégy Mihályt az okl. voles polgárok közé fövették.

A közgyűlésnek 1/2 óraker lett vége.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12. d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiaoó hivatal és az íratók a felelnek felvilágosításokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőt 11-től 12-ig.

Museum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként. d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 óraker a „Margit fürdő“ nagyeremben.

A debreczeni bejelentési hivatal belszoervezete és ügykezelése vnnatkozó szabályrendelet szerint a személyzet fog állani egy rendőr alkaptány mint hivatali főnökből, egy fogalmazóból mint főnökhelyettesből; két írnokból, két díjnokból és két rendőrből. A bejelentési hivatal, a szoros értelemben vett bejelentési ügyön kívül, a cseléd nyilvántartást is végzi. Teljesíti a cseléd könyveknek egy debreczeni, mint az idegen illetőségű egyének részére az 1876. évi XIII. t. c. értelmében s a közsegi illetőséget szabályozó országos törvény figyelemben tartása mellett, — kiadását. — Kétes illetőség esetén, ideiglenes igazolványokkal látja el a város területén szolgálta lépni kívánókat. A cseléd és gazda közti viszonyt tárgyzó kérdések, a cseléd bérkövetelések, a rendőr kapitányság ügykörében maradákn továbbra is. A bejelentési-hivatal állítja ki az u. n. „Igazolási jegy“eket s a külföldi utlevélért folyamodók utlevél ajálutai táblázatát elkészíti. Nyilvántartást vezet a külföldön tartózkodó debreczeni illetőségű egyének,

ről a városból végebeosztási bizonyítványal eltávozott s más községbe telepedett személyekről. A bejelentési hivatal munka ideje, hétköznap, reggeli 9 órától 12 óráig, délután 3 órától 6 óráig, vasárnap és ünnepnapokon reggeli 9 órától 12 óráig tart. Sürögő munka, vagy nagyobb hátralék esetén a hivatalos órák a hivatal főnök, illetve a rendőr főkapitány által meghosszabbíthatók.

Sajtóper. Ismét van egy sajtótárgyalásunk. Rosenbaum Vilmos nagyváradi nyomdatulajdonos indit sőtjőpért Iványi Ödön a „Nagyváradi“ szerkesztője ellen, ennek lapjában megjelent sértő cikkek miatt. A magánpanaszost Dr. Bakonyi Samu helybeli ügyvéd fogja képviselni.

Novemberi tavasz. Valóságos tavaszi napok járnak. Miatha csak fakadás feléközelednénk, s mintha a természet az idén nem akaró álomra hajtani a fejt. A napsugárnak heve van, — a levegő életető ud — s a hulló esőcseppek is olyan melegek mintha csak március vagy áprilisban lennénk. Tegnap este meg valóságos nyári vihar kerekedett. Az ég dörgött, vilámok cikláztak — mintha csak odatellőlő rendre akarnák inteni ezt a kaczkias leányzót: szép Novembri-nál, hogy gondoljon öszüni kezdő fürteire, s ne viselje magát olyan szörnűy tavasziasan fiatalosan.

Szavazás a püspökjelöltrre. Az alsószaboloshajduvidéki egyházmegyében Szeremley József esperes — december 31. napját tartott is ülést, a melyen Révész Bálint elhunytát tudomásul vette s két szavazatát saját lelézésére, Szeremley József esperesre adta, a kit örömmel látta a püspöki széken. Szeremley megköszönte, de nem fogadta el a saját egyházközsége bizalmát. A presbiterium aztán Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyzőre adta szavazatait.

Örökbe fogadható egy kis öt hónapos fiú. Akik az örökbe fogadásra vállalkozni akaróknak tudakozódhatnak Molnár Jánosnál Gólya-utca 595 sz. a.

A gazdasági és lötenyészési bizottság tagjai fölkértenek hogy f. hó 29-én azaz vasárnap reg. 10 óraker a mén telepen, az állomáson hagyandó ménnek kijelölése végett megjelenni sziveskedjenek. Az elnök s é g.

Weinberger Mihály uszora vétségében a kir. tábla ma hozta meg az ítéletet. A semiségi panaszokat elvetette, az első bírósági ítéletet részben megváltoztatta és pedig annyiban, hogy Weinberger a jogtalan elsjáritás vétségének vádjá alul felmentette és a terhére rótt nyolcz rendbeli uszora vétség helyett az uszora törvény 2-dik szakasza szerint minősített egy rendbeli üzletszerű uszora vétségben mondotta ki vétkesnek és elítélte másfél évi fogház büntetésre. A mellék büntetések közül az 1000 forint pénzbüntetését 2000 frtra emelte föl. Egyebekben pedig az ítélet ezen vádlottra nézve helyben hagyta. Másodrendű vádlott Szomráky Lászlót pedig a btk. 374 §-ba ütköző 376 §-s szerint büntendő bünpártolásban mondotta ki bűnösnek és szabadság vesztés büntetését 6 hónapról 9 hónapra emelte föl.

A debreczen-f. abonyi vasut r. társaság igazgatósága december 20 dikára Debreczenbe közgyűlést hívott össze. A tárgysorozat mindössze két pontból áll: jeleutések a vasut megnyitására és a vasut építésére tett kiadásokról.

Segély kell neki. Beállt a város házára egy tulpiros képű asszony. Nagynehezen botorkál a hivatal ajtó feléjához.

Segély kellene nékem tekintetes urak!

Mire, Hogy meg tudjon állni?

En. Hiszen kérem, állók én, mint a czővek. Ezzel majd orra bukkott.

Hiszen kend be van rugva!

Már mint én? Soha életemben se láttam!

Csakugy dül belőle a párnkaszag.

A kapitány két hajdut hívott hogy levigyük a zárkába.

Szegény asszony vagyok, városi s gülyre volna szükségem.

A hajduk jeleutik, hogy ök nem tudnak az asszonyhoz közeledni, mert leüti őket a lábukról a pálnka-büz.

A kapitány végre kénytelen két erősebb idegztü csavargót hozatni fel a börtönből, a kik aztán leviszik a börtönbe az idült pálnkás hordót, a ki folyton ezt hajtja:

Támogatást kérek!

Az apró tolvajok még mindig garázdálkodnak Debreczenben, daczára annak, hogy négyet közülök a városházán helyeztek el. Két kis fiu tegnap vakmerő lopást kísérelt meg K o s n é nagyujtozói szatészletében. Az egyik fiu felmászott a másik vállára, és az ajtó cselegnyjét ügyesen lefogta, hogy ne csengjen. A tulajdonosó éppen ebédelt, mikor a kis tolvajok besurantak az ajtón. Suki sem vett észre semmit. Haem, akármilyen ügyesek voltak is idáig, az egyik olyan nagy zajjal huzta ki a mérőszalt fiókját, hogy a tulajdonosó észrevette és kijött, kezében egy nagy kessel. A mint a kis tolvajt meglátta, megijedt és ijedtében feléje szurt a nagy kessel. A fiu és az ő szerencséséje, az asszony megcsuszott és a kés egy állványba hatolt. Ellekező esetben a fiu hátába ment volna be és megöli. A két fiu futásnak eredt. Az asszony lármát ütött, de a két tolvaj ekkorra jó messze járt és onnan kiabált vissza: — Ne fáradjanak, ugysem lehet bennünket megtalálni a hatvan utcai temetőben.

Ugy látszik a kis tolvajbando a hatvan utcaai temető kriptáiban ütötte fel tanyáját. Jó lenne, ha a rendőrség alaposan átvizsgálná ezt a temetőt, talán ki lehetne tisztítani ezeket az apró tolvajokat.

Dalestély. A kereskedő ifjak dalköre mint már jeleutük Deczember hó 5-én a „Margit fürdő“ dísztermében dalestélyt rendez. A törekvő ifju dalkör már több ízben adta tanu jelét élet képességének; a t. közönség rokonszenves pártolását, melyben a dal estélyeken való tömeges megjelenése által részésti, teljesen megérdemli. A meghívók szétküldése még e héten megtörténik, s a bizottság minden lehetőleg megtesz arra nézve hogy a megjelenő és táncolni vágyó hölgyek igen jól mulassanak.

Kevés a gyár a debreczeni kereskedelmi és iparkamara területén, amiből látszik hogy ipar tekintetében ugyancsak hátra vagyunk, még hazánk némely vidékeivel szemben is; holott a kamarának különösen északkeleti részén Marmarosban és Beregben kitünő talaja volna a gyáiparnak, — csakhogy sem elég tőkénk, sem elég vállalkozó szellemünk nincs hozzá. A kereskedelemügyi miniszternek a gyáriparról szóló 1891. évi jeleutése szerint ugyanir a 64 debreczeni kamara területén mindössze gyár működik, a kisebb gőzmalmok is bele vannak számítva, valamint Biharmegye is a kamara területébe, mivel az új beosztás az adatok egybegyűjtése után lépett életbe. Ellenben az aradi kamara területén 167, a budapestin 415, a kassain 143, a kolozsvárin 148, a pozsonyin 165, a pozsonyin 113, a temesvárin 247 gyár jegeztetett össze. Az egész országban pedig volt a mult évben 1871 gyár.

Hová ragasztandó a számlabélyeg? Az 1881. évi XXVI. t. cz. 37. §-a szerint ugyanis: „Kereskedők és iparüzök által sajtú üzletekből származó követeléseik iránt kiállított számlák, jegyzékek, kimutatások s hasonló iratok után megfelelő bélyegjegek a számlák első lapjára fölragasztandók.“ A törvény ezen intézkedése a pénzügyi közigazgatási bíróság döntvénye szerint akkép értelmezendő, hogy a bélyeg a számlának első lapjára akként fölragasztandó, miszerint annak első szelét a számla első tételével lehessen keresztülni. Más helyen és más módon alkalmazott bélyeg nem létezőnek tekintetik s a szabálytalanul bélyegzett számla miatt jövedéki pénzbüntetésnek van helye.

Halestély. Vilmos Lajos söresarnokában ma halestély lesz a Magyar y fiuk zenéje mellett.

Berlin, Páris és Bécs jövedelmei. Az európai városok költségvetéséből a következő érdekes adatok vannak előttünk: Berlinben a közigazgatási év 1891. ápril 1-től 1892. márcz. 31 ig tart. Ez időre. a jövedelem 45,720,000 frttal van előirányozva, Páris város jövedelme 118,941,700 frt, amiből maga a fogyasztási adó 62 milliót hoz. Berlint az állam, mintegy fél millió forinttal, Párist az állam és a Seine-departement mint egy 7 millió frttal támogatja. Bécs városa jövedelme 29,253,210 frta rug, de az állam nem járul hozzá semmivel.

A közönség köréből.

Tisztelt szerkesztő ur! Tudomásom szerint az államvasut tisztviselői és alkalmazottai mind utasítva vannak, hogy a közönséggel szemben lehetőleg előzékenyen viselkedjenek; feltűnő tehát, ha egy két csillagos forgalmi tiszt a helybeli állomáson kihez ma azon kéréssel fordultam, sziveskednék nekem felvilágosítást adni a fölöl, hogy a Budapesti tegnap feladott előzöszógom mikor érkehetik meg? — válaszul azt adja: „Nem vagyok én isten hogy megmondjam hogy egy tehervonat mikor érkezik meg, lehet ma, lehet holnap, lehet holnapután, vagy tudom én mikor! hiszen meg e n t g leizolhat is!“ — jegyzé meg ékes magyarsággal.

Remélem, hogy az annyira előzékeny államvasuti üzletvezetéség nézetével ezen eljárás nem egyezhetik meg és kegyes less az illető tisztviselő urat előzékenyen bánás-módra utasítani.

Maradtam. Debreczen 1891. November 27-én.

teljes tisztelettel B. J.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Nánás. A fordításokat közöltük — az eredetit nem kaptuk. A tárcza csak nyáron lesz közölhető. A „Csokonai körbe“ ha be akar iratkozni, sziveskedjék ebbeli szándékát tudatni a „kör“ elnökségével, mely szives készséggel fogja tagjai köz sorozni s legközelebb működésre is felszólítani. Cs. Gy. Budapest. Azt a tárczát már hoztuk. Ezt köszönjük — bár valami ak. tuállítás kellett volna inkább. Többről levélben, K. L. Csak tessék haragudni. Azért mégsem vonhatjuk vissza hogy tárczája „Ostobaság“ volt. Nincs erre uram más meg elelőbb szó se égen se földön. Cz. Ha lapunkat figyelemmel kíséri, láthatja, hogy minden érdekes új előadástól irunk — csak n m fogunk hásabokat írni a „Fünderfityol“ról meg a „Tékozló“ról.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Jutányos, szabott áron

kaphatók
Szabó Lajos fiai

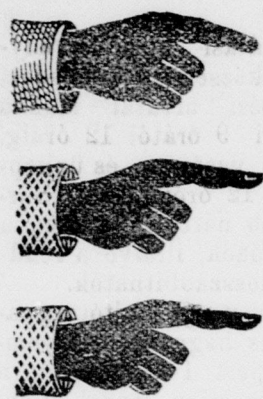
cégnél:
Divatos női ruhaszövetek

kasán, flanel, moidon.
legujabb ruhadiszek,
fekete divatkelmék,
színes és fekete selymek,
mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.
Gyermek TRICOT öltönyök
Normal gyapjú és pamut alsó-ingek,
ujjasok s nadrágok
téli harisnyák, kesztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk.
Brassói posztókban,
takarók és lópokrócokban.

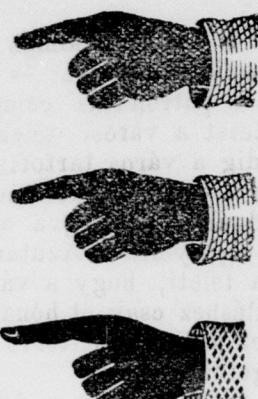
Zongorák

valamint pianók

átjártottakat a legolcsóbb áron ajánlok; javításokat, hangolásokat eszközölök, használt zongorákat cserében átveszek.

Szendró Sándor

zongora készítő és hangoló.
Lakásom: N. v. árad utca 2123

Egy budapesti nagy üzlet megvétele által és dusan felszerelt nagyraktárunknak leltár előtti megkissebbitése céljából

Butorszövet, szőnyeg, függöny,

ágy és asztalterítő

vászon és asztalnemű
valamint

női ruhaszöveteket
tetemesen leszállított áron

ajánlunk.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZEN, Kis templom bazár.

Nincs többé fejfájás

D. GÖTZ
MIGRAINE-PORA

huszonöt év óta egyedül, ideges rheumaszerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobban sikerrel használtatott, mit több ezerre menő közzévet-nyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a
MADRIDI UDVAR

feltűnő eredménnyel használta 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba-doboz használati utasítással 1 frt. Eredetiben kapható csakis egyedül Fáykiss József „nagy-Kristóf”-hoz címzve a gyógyszerárúháza Budapest, továbbá Török József-nél, király-u. 12. Debreczenben Dr. Rotschnek Emil — Tamássy Béla — Balázs Odón és Tóth Béla gyógyszerészeknél is kapható.

Postai megrendelések azonnal eszközöltenek.

SZŐNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél.

A Debreceni Ellenőr könyvkötészetében

SZÉCHENYI-UTCA.

Mindenféle díszes és egyszerű

könyvkötői

munkák

gyorsan, pontosan és jutányos áron elkészítetnek.

Bor-kivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali elkészítésére, mely a valódi természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlom ezen elősmert különlegességét.

2 kiló ára (elég 100 liter bornak) 5 frt 50 kr. Vény ingyen hozzácsomagoltatik. Legjobb sikerért és egészséges készítményért kezeskedem.

Spiritus-megtakarítást elérhetni felülmúlhatlan pálinka erősítő, essenciával; ez a italnak kellemes, izlésses zamatot kölcsönöz és csak nálam kapható.

1 kiló 3 frt 50 kr. (600—1000 literre,) használati utasítással együtt.

Ezeket kívül ajánlok mindenféle essenciát, rum, cognac, finom liqueurök stb.-hez felülmúlhatlan jószágban. Vények ingyen hozzácsomagoltatnak. Árlapok bérmentve.

Karl, Philipp Pollak.

Essenen Specialitäten-Fabrik in Prag.

Szerény képviselők kerestetnek

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legujabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt

s három gyors ajtóval berendezett

LEGNAGYOBB KÖNYVNYOMDA

Debreczenben, Széchenyi-utca Simon-ház,

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállításra.

közszégi és gyámi rovatos ívek, hivatalos nyomtatványok
minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Báti meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állíttatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.